



Abonešanas maffa ar peesjuhtichanu par gadu Ls 2.50, par 1/2 gadu Ls 1.30. Bes peesjuhtichanas par gadu Ls 2.—, par 1/2 gadu Ls 1.20. Afew. numurs maffā 20 fant. Wifl fuhthjumi adresejami: Beedribai „Latw. Ew. Braklu Draudse“ Rīgā, Kaleju eelā 8, df. 1. Sefofchs rehkins pastā Nr. 1567

Nr. 6.

Junijs.

1930. g.

Rob. Behrsinsch.

## Liturgija Jesus Kristus luminaschanai.

### Koriss.

Wai juhs sinat, kahds mans gods,  
Wai juhs protat, kas man dots,  
Kahds man warens ihpaschums,  
Kahds man flawens mantojums? —  
— Jesus Krušta miruschais!

Es daru sawu namu;  
Naw zita, kas man preeku dod  
Un meeru paleefamu.  
Zif ilgi seme stahw, naw zits  
Muhš glahbt un pestit ifraudsits,  
Rā tu ween, dahrgais Jesu!

### Liturgs.

Jesus Kristus, krusťā fiftais, ir mums  
no Deewa dots par gudribu, taifnibu, fweh-  
tibu un pestichanu. Sefsch wina ir pa-  
flehptas wifas gudribas un aifihchanas  
mantas.

### Koriss.

Kahds mans pamats tizibai,  
Kas leef augt un safot tai.  
Kas deld manu parahdu,  
Wed pee tehwa suduschu? —  
— Jesus, krusťā miruschais!

### Draudse.

Kas kā Jesus prot  
Sirdim meeru dot?  
Ifredssets tu weenigs efi,  
Gaifmu, dsihwibu mums nesi  
Un ar gudribu,  
Jesu, tu ween, tu!

### Liturgs.

Winfch ir muhsfu meers, zaur krusťu  
winfch muhs ir falihdfinajis ar Deewu,  
un eenaidu winfch ir nonahwejis patš  
zaur fewi. Zaur wiku mums wifseem weenā  
garā ir atdarita peeēja pee Sehwa.

### Draudse.

Uf tewi ween, mans Pestitajs,

Tewi fatweru,

Sirdi glabaju!

Sewi muhscham neatstahschu,  
Sewi muhscham godinafschu,  
Tu mums preeks un gods,  
Pascha Tschwa dots!

Lai tawa dsihwiba un s'pehks  
Man mees' un dwehpli walda,  
Taws garš lai manas gaitas spreesch  
Un pasargà no malda.  
Un ja man firdi miht taws Garš,  
Tad es kà wihna kofa sarš  
No tewis fulu smelšchu.

#### R o r i s.

Ras mahf firdi meeru leet,  
Ras pret launo karot eet,  
Ras mahf pazelt gurstofcho,  
Safet wahti fahpigo? —  
— Jesus, kruzta mirufchais!

#### L i t u r g s.

Pasaulē jums ir bailes, bet efat drofchi,  
es pasauli esmu uswarejis.

#### D r a u d s e.

Rungs, tad wehtra krahz,  
Nakti wikni schnahz,  
Dsihweš laiwinu grab gremdet,  
Jstleep roku behdas remdet,  
Ruhpēs peemini  
Mani schehligi.

Tu stiprais warons zihuinā,  
Taws wairogs mani fargā,  
Tu meerinatajs negaisā,  
Stalts kugis juhrā bargā,  
Tu enkurs drofchš, tad pasuhd krasš,  
Tu stuhre, kompafs, spehzigš mastš,  
Ram juhras wikni klaufa.

#### R o r i s.

Ras lausch nahwes dselonu,  
Swehti pehd'go gahjumu,  
Ras us augschu wada muhs,  
Dara eng'leem lihdsigus? —  
— Jesus, kruzta mirufchais!

#### L i t u r g s.

Kristus ir atnehmis nahwei waru un  
wedis gaisma dsihwibu un newihstamu  
buhtibu. Ras us winu tiz, tas dsihwoš,  
kaut tas ari mirtu.

#### D r a u d s e.

Mahjup eet ja kaitš,  
Lai man spihd taws waigs,  
Behnam ihsto zelu rahdi,  
Debes dahrsā saru stahdi,  
Lai kur mihti tu,  
Behrns taws mahjotu!  
Es tawas meefas lozeklis,  
Schis preeks man firdi kwehlo,  
Tu mani behdu negaisā  
Pee kruhtš few welz un schehlo.  
Tu esi mans, es esmu taws,  
Ceksch. tewis safo sariufsch kausš,  
Tu afinim to laisti.

#### L i t u r g s.

To teiz tas pirmais un pehdejais, kas  
bija miris un ir dsihwos kluwis: esi us-  
tizigs lihds nahwei, tad es tew dofchu  
dsihwibas wainagu!

#### D r a u d s e u n k o r i s.

Naw preeka augli rodami  
Sche dsihwes smiltaja,  
Tif fewi Kristum dodami,  
Mehs gaisma muhschiga.  
Ras Jesus mihlestibu juht  
Un wina laipnibu,  
Tif tas war ihstu meeru guht  
Un debes lihgsfimbibu.  
Just mihlestibu deewifschu,  
Ras nahwe spehzigu,  
Un fstats us Leelo Zeeteju,  
Luhk, ta ir laimiba.

P e e s i h m e. Ceteizu scho liturgiju  
wairat reises gadā ispildit. Meldijas wifas  
pafihstamas. Ja liturgiju pirmo reis is-  
pilda, tad luhdsu man par to pasinot.

#### R o b. B e h r s i n s c h.

Wafaras swehtu liturgija eesagusees  
weena nepatihkama drufas kluhda. Pantam  
„Ne meefas darbu flawet mums“ islaista  
weena rinda. Pinigi panis fan:  
Ne meefas darbu flawet mums,  
Bet Gara darbu swehtu.  
Garš debes spehkus semē nes,  
Lai muhs sche atweldsetu.  
Lai swehtniza top muhsu firdš,  
Kur muhscham Gara leefmas mirds,  
Ro Jesus Kristus kuhu.

## Brahlu draudse Rigâ.

Wehturijfs pahrfats safarâ ar Rigas luhgŝ. nama 100 gadu pastahweŝanas ŝwehtkeem un  
latweeŝchu garigâs atmodas kustiŝas 200 gadu peemianu.

Pagahjuŝchi diwi ŝinti gadu, kopŝch Rigâ zaur Kurŝemi eenahza pahris brahlu no Hernhutes ar namdari Kristjanu Dahwidu fâ wadoni. Winus ŝchurp aizinajuŝchi daŝchi Hallê ŝtudejuŝchee Rigas mahzitaji — Haumanis, Loders un Hehlingŝ, zilweŝi, kaŝ tizibas dŝihwê gribejuŝchi eelift wairaf juhtu pahrdŝihwojuma, ŝirdŝ ŝil-tuma, tizibu zentufchees eemeefot darbos.

No brahli faŝtapuŝchi Rigâ? Bijis te neleelŝ kwalifizetu amatneeku pulzinŝch, kaŝdi 10 zilweŝi, kaŝ dŝinufchees pehŝ dŝi-kaŝas religioŝitateŝ. 30. okt. 1729 g. ŝchis pulzinŝch wiŝus ufnehmiŝ, bet 1730. g. uf Hernhuti fuhta kaŝdu wehtŝtuli. So pa-raŝtijuŝchi: Albertŝ Frid'ŝ, Swenŝ Heer-lingŝ, Joh. Hâcker'ŝ, Raŝp. Jakobŝ, Krist. Fr. Løwe, Raŝp. Richterŝ, Joh. Zeggelke, Dan. Schefren, Joh. H. Semmingŝ. Sa tad neweena latweeŝcha.

Jau tani paŝchâ 1730. g. janwari Hern-hutes fuhtni uf generala Hallarta fdses luhgumu un mahŝ. Koderâ pamudinajumu dodas taŝlaf Wiŝŝemê zaur Straupi uf Walmeeru un Wehweŝi. Pehŝ ŝcho fuhtnu aifeeŝchanas weetejee mahzitaji un ziti garigee darbineeki ŝtaŝjas ŝakaros ar Hern-huti ar wehtŝtulupalihdŝibu; 1736. g. eerdas patŝ graŝŝ Zinzendorŝŝ. Wehlaŝ atnaht ari no jauna Kristj. Dahwidŝ ar ziteem. Pamaŝan leetu noorganifiŝ tif taŝlu, ka 1739. g. janwari Walmeera pirmo reiŝ notur garigu ŝapulzi latweeŝchu walodâ. Un no ŝchis ŝapulzes fahtot pahreet fâ warena ŝchalŝa pahri wiŝu apgabalu, faŝkaŝ leelâ latweeŝchu garigâs atmodas kustiŝa.

Leekas ŝawadi, ka Riga ŝchini kustiŝbâ naw nekad ŝpehlejuŝi kaut zil ŝwarigaku lomu. Zaur Rigu gan gabja fuhtni no Hernhutes, ŝinodami turp un atpaŝal, tomehr nekas neaŝtaŝja te paleefamas pehdas, ne-ŝawitknoja laufŝchu prahtuŝ. Weenŝ eemeŝŝ laikam buhŝ taŝ, ka pilŝehneeku dŝihwe nebij tif tumŝcha un tuŝŝcha fâ appeeŝto dŝimŝtlaufŝchu dŝihwe, tadehl ari ŝeme jau-najam mahzibam nebij tif gatawa, otrŝ — ka pirmajos wajaŝchanas laikos Rigâ fâ pilŝehâ bij wiŝgruhtak neewehtrot wai apeet liŝkumuŝ, kaŝ zentâs brahlu draudŝi eerobefot.

Pirmajos gados Rigâ brahlu pulzinŝch tomer wehl auga. Up 1740. g. ari daŝchi

latweeŝchi jau bijuŝchi „atmodinati“. Raŝds Steinhauerŝ, deefgan pahrtizis zilweŝŝ, bijis winu wadoniŝ, „ziteem latweeŝcheem ŝkolotajŝ“. Newar ŝinat, wai taŝ bijis kaŝdâ 1736. g. doŝumentâ minetais Matis Steinhauerŝ, „âlteste der Maŝtenbrafer“, laikam toŝu ŝchkirotajŝ, wai kaŝds zits taŝdâpaŝchâuwahrâ, pehŝ nodarboŝchanas Daugawas laiwineekŝ. Walmeermuiŝŝas brahli naw bijuŝchi ar winu iŝti meerâ wina paŝtaŝwigâs un ŝtuhrgalwigâs riŝ-zibas dehl. Steinhaueru min ari grafeene Zinzendorfa ŝawâ deenasgraŝmata. Taŝ winu apŝweizis atmodinato latweeŝchu wahrâ, fad idâ 19. fept. 1742. g. eebrau-kuŝi Rigâ. Latweeŝchi, kaŝdi 50 zilweŝi dŝihwojuŝchi Pahrdaugawâ, mineta kaŝda Jirgenŝhafa. Pee wineem dŝihwojis ari kaŝds wahzbrahlu pahris, wihrŝ un ŝewa, otrŝ pahris apfojis wahzu pulzinu otr-puŝ Daugawas.

Brahli tomehr nebij ŝingri organifiŝti. Draudŝigas atteezibas paŝtaŝweja ar lab-wehligo Jehkaba baŝn. mahzitaju Blau-fuŝu, kaŝ 1739. g. beigâs eenahza Rigâ no Ehrgeŝes draudŝes. Mahzitajŝ rakŝta, ka winŝch latweeŝchuŝ naw meŝlejis, bet tee winu. Labpraht winŝch ŝariŝkojis deew-wahrdu ŝapulzes ŝawâ mahjâ. Runajis apmeŝram to paŝchu, ko baŝniŝâ. Peelaidis ari daŝchuŝ moraweŝchu brahtuŝ runat. Bet dŝihwoŝliŝ iŝrahdiŝjeeŝ ŝapulzêm par ŝchauru. Pahrgahjuŝchi tad behninoŝ, fur wairakuŝ gaduŝ ŝwehtdeenâs apm. 11—12 pr. puŝd. aiŝween ŝapulzejuŝchees.

Brahteem labwehligŝ bija ari Jahna baŝn. latweeŝchu dr. mahŝ. Raŝp. Elŝerŝ (Elwer). Tomehr brahlu iŝpatnejâ draudŝes eefabrita, paŝtaŝwigee deewfalpojumi, loŝchu leetoŝchana, weenalŝiŝba konfeŝionalâ ŝinâ radija mahzitaju ŝarpa draudŝei daudŝ eenaidneeku. Weidŝot muiŝchneeziba lihdŝ ar mahzitajeem panahza, ka generalŝuper-intendenta Jiŝchera laikâ, 1742. g. keiŝa-reene Eliŝabete aiŝleedŝa hernhuteeŝcheem noturet jeŝkâdas ŝapulzes fâ faeeŝchanu kambaros, tâ zitur. Telihdŝeja pat gra-feeneŝ Zinzendorŝas brauzeenŝ uf Peter-pili.

Uŝ laukeem brahlu draudŝes darbs tur-pinajâs klufibâ, lihdŝ Katrina II. dewa 1764. g. brahteem atkal brihwibu tizibas

leetās. Bet Rīgā ar to pašu br. dr. šahfumiisnihta. Bijušchais labwehlišs Eoders pahrghaja brahlu pretineeku pušē, Blausušs šastima, šapulzetees uf šawu roku ar newareja. Naw domajamš, ka Rīgā nebuhtu neweena, kaš darbu gribetu klušibā turpinat, tomehr laikam šemes kungu azu preefchā tāš nebij eespehjamš.

Jaunu atmodas wilni atneša latweefchos Aleksandra I. „šehlaštibas grahmata“ 1817. g. Šafustejšs šchoreiš ari jauni apgabili. Newajadsēja šehpstees.

Naw nekahds brihnumš, ja šenee dokumenti šahf tagad runat ari par Rīgu. Interfantas šinas šakopojis bij. Rīgās diafons Šchpaušs šawā Br. dr. wehtures manuštriptā. Widšemes un Žgaunijas pilšehtu wahzu eedšihwotaji ešot bijušchi zaurmehrā religiošfi weenaldisgi laudis, tomehr Rīgā 1818. g. nodibinajusees kahda beedriba, „furas lozekfi ruhpejšs par dwehšeles isglaħbščhanu ar trihžščhanu un drebeščhanu“. Dšihwu dalibu šhini beedribā nehma kahds Rīgās pilfonis Hartmeijers (Hartmeyer). Buhdamšlagraf weenaldisģis, „bešdeewigi dšihwojis“, winšč 1812. g. leelajoš notikumos pahrwehrtās. Winšč redš Deewa taišnibu parahdamees tautu listenos. Winšč atšihšt, ja winšč neatgreefišchotees, tad tam ešot muħšchigi japafuhd. Bet winšč nefinaja neweena pilšehtā, kam šawas dwehšeles behdas šuhdšet“. Winu nešpehji apmeerinat ari modinatā Kuhdenera kundše, toreiš pašišhtama šeeeweete, šarakštijusees par religioškeem jautajumeem ar Aleksandru I.

Tad Hartmeijers dabū dširdet par braħteem un winu mahzibu. Winšč pat apmeklē Jauneklu šaeefščhanu, toreišejo Br. dr. zentru Widšemes latweefchu dalā, apšpreeščas ar presbiteru Ewaldu (amatā (1808.—1836. g.). Pehdejais 1819. g. patš eerodas Rīgā. Utrod masu pulzīnu modinat, kaš žeešchi turas kopā, šatru wakarū „lafija širds pazilafšanas deħl Deewa wahrbūs un ištahštija weens otram šawas širds šajufšanas“. Leelafās beedribas dalibneeku wairumš „peekrita atkal pašaulei“, dšihwoja šildās, bet par maso pulzīnu braħliš Ewalds dod šahdu špreedumu, ka „ja wiši modinatee buhtu tiš weenprahtigi, tad winuš labpraht ušnemtu braħlu kopščhanā un wadiščhanā“.

Pehž wairaf štundu ilgāš apšpreedeš dala modinatō apnemas padotees braħlu eestahdēm un pašlaušit šcho eestahščhu eezeltam šopejam. Br. Ewalds apšweiz jauno pulzīnu šihmigā runā.

No šchi laika braħti notur šahrtejšs šapulzes un dwehščlu kopščhanas štundas, tā šauž, „zaurrunās“, 2 reišes nedelā šapulzinašweefchafos, kureem iškaidro braħtu mahzibu, lai neweens nepeedalitos tišai ahriščhi.

„Bet pulzinam peenahža drihš pahrbaudiššanas laiki. Šahdu lozekfu netruħta, turi šewi pašchūs tureja par deewbijigeem un domaja paštahwigu draudšī dibinat, ka ari tahdi bij, kuri negribeja paštahwoščai šahrtibai padotees. Nemeerigo leelā dala pehdigi atšchihrās pawišam un šahka pašchi pehž šawā prahta dšihwol, šew pašcheem par postu un šamaitaščhanu. Tagad masā, atklufchā pulzina lozekfi šaweenojšs wehļ jo žeeščhi un šuhdšija šawam Kungam un Weštitam šawas behdas. Wini drihš šajuta, ka winu luhgščhanas bij pašlaušitas un tā Kunga mehers walbija šarj wineem brihniščhigi“. —

Drihš tomehr rodas jaunās klīmas. 1828. g. waldbiba aišleedš priwatšapulzes, jo „kahdās weetās dašchi pahrlēezģās juħmāš nekahrtības bij padarijušchi“. Semneefem šchis laiks bij gruhšs, jo tee nebij wairš šaišiti pee šemes, bij špeesti pašchi eet pee muišchneefem un peenemt winu noteikumus. Šaeefchanā tad wareja išraudat šawas behdas. — 1824. g. iššino šapulščhu aišleegumu no jauna. Veemin ari teešchi hernhuteefchūs. Kahdā šapulžē eerodas polizija, atnem grahmata, peerakšta klahšošchōš un peefodina atšahst „šahdigo beedribu“, furas darboščhanas mehrtis ešot pret paštahwoščhu walštības šahrtibu“.

Tagad šahdu laiku notur pa reišei šehgtaš šapulzes, lai neštutu draudšes weeniba. 1825. g. draudšē škaitas 50 dwehščlu. No generalšup. Šontaga braħti išdabū ari atļauju 4 reišes nedelā noturet „dšeedaščhanas štundas“, wišpahriģās bafnižas dšeedaščhanas laboščhanas deħl“. Štundas domatas wairaf behrneem, tomehr war peedalitees ari peeaugušchee. Dalibneeki jušt šcheit neredšamā drauga klahbtuhtni. Noteek atkal daščas nekahrtības, bet par laimi atšteidšas br. Ewalds no Jaunweefkeem pašihģā, nowehršchot beedribas šehgščhanu.

1826. g. Nišolajš I. atļauj gan braħtu šanahšfmes luhgščhanas namos, bet aišleedš tāš noturet priwatās mahģās. Uri Rīgās braħti wairš newar šapulzetees furpneeka Rešcha namā Teatra eelā. Šapulžes išbeigt tomehr wairš negrib. Šapehž neatleek žiģš, ka želt šawu luhgščhanas

namu. Gruhti nahkas majagam pulzinam sadabuht lihdsfekus. Wahz seedojumus ari lautu faeefchanas. Un „tas Kungš palidseja. Jau 4. aug. 1829. g. wareja eefahkt kahdas mahjas pagalmâ — leelâ Kaleja eelâ — ar luhgšchanas nama gruntslikšchanu. Pulzinsch stiprinaja sawu zeribu zaur fwehto raistu wahrdeem: „Eš tas Kungš gribu behdigus un nabagus paklaufit. Eš Israela Deewš winus negribu aistaht“. 22. aug. lita gruntsakmenit un 5. jun. 1830. g. brahliš Ewaldš wini eefwehtija. Beedribâ toreis bij 8 laulatee pahri, 4 neprez. brahli, 3 neprez. mahfas, 2 atraitnes, 5 puiseni, 3 meitenes, kopâ 38 dwehfeles. Tâ tad tas Kungš bij apšpeestam pulzinam brihnischkigi palidhsejis un winam bij meers un tas wareja garigi augt un sti-prinatees“.

Râ riteja dšihwe Rigas jaunajâ luhgšchanas namâ, kâ draudsite isturejufees 30 gados, kad basnizas darbineeki ar 1832. g. basnizas likumu palidhsibu, pamatojotees us to, ka br. dr. lita pakahrtota basnizai, zentâs wifadeem lihdsfeekem eerobeschot brihwibu, par to truhkst sinu. Darba waditajs bijis kahds Neimanis.

Jaunu usplankumu Rigas br. dr. pee-dšihwo ar pirmo latweefchu hernuhuteefchu gimenu eenahfšchanu no laufeem. 1840. gadu pirmâ pufē eenahf wehlo „fazitaju“ Pakalneeku gimene, Wihtolini no Skultes, Weinbergi no Siguldas apwidus, Witmanis, wehlaikais ruhpnEEKS u. 3. Eerodas ari pasihstamaš Dahwis Balodis, furšch pehz mahz. Treija aifleeguma fa-pulzetees, sahfa beedrotees ar pareistizigeem, eenesa leelu šajufumu, patš kluwa pareistizigo preesteris. Latweefchu luhgšchanas stundas tomehr atkal atjaunojâs fwehtdeenâs ap 4 pehzv., pehz wahzu stundam. Bet wahzu brahškeem škaitis pamafam šaplof. 1868. g. miršt Wold. Nišchmanis, 1872. g. diakons Rahrlis Reichels. Wini aptopufchi ari latweefchu draudfi, kas weenmehr peeauga.

Pehz Reichela nahwes kahdu laiku naw neweena diakona, kamehr apm. 1878. g. eezel Rōstu, kas lihds tam bijis diakons Birkawâ, Tritataš draudse, ap 1768. g. tikai reišem eeradees. Šhini starpâ dšihwe rit gaušaf, ehrgelēs kahdu laiku stahw šamaitajufchâs. Rōsta laikâ wahzu palizis tik maf, fa teem eefahrtotâs tagad pehzpufdeenas stundas, ap 4. Latweefchu luhgšchanas stundas noleek plkst. 8. no rihta, pirmš basnizas. Strahdâ lihdsi ari paschi latweefchi, Pehteris Pakalneeks (1802.—

1885.), Jakobsons, šauts „Zehabinsch“ pehz tâ nahwes orkestra dalibneeks Zahnis Kalninsch. Wiši bijufchi dedfsigi runataji.

No rihta pehz ihfas ufrunas dšeedaja liturgiju. Tad šanahza otrreis ap 12. us parasta deewfalpojumu ar ihfu luhgšchanu un weenu wai wairakam rundam. Suhlin pehz tam ap 2 pehz pufš. šahlas pahrmainus weenu fwehtdeenu meitu kahrtas stunda, otru — puifchu, tad behrnu un beidsot stunda atraitnem. Ja mehnesi tikai 3 fwehtdeenas, tad iskrita behrnu kahrtâ. Deewfalpojumu sahle beefchi ween newareja usnemt wifus klaušitajus. Wezee laudis wehl tagad jušmâ atzeraš Leeldeenas rihtu, kad ari jaunakos laikos dšeedajufchi firdi pazilajofcho liturgiju pa preefchu, pehz tam runajufchi brihwi.

Seeweefchu kahrtas eewehrojufchâs ari kahrtu krahfas: laulatâs litufchâs ap fazitaju galdinu silu lentu, meitas gaifch-fahrtu, meitenes tumschaku. Rudeni rih-lojufi katra kahrtâ šawus fwehtfus. Urween bijis kahds weefis no lauteem. Paštahwejufchi ari behrnu un peeaugufcho foris, Andreja Seilena (1810.—1893.)noorganifets, wehlašt strahdneeka Zihruka, wehl tahlašt Widermana wadits.

1803. gadâ, kad Rōstu pahrzēl us zitu weetu, par diakonu nahf Šhipaugš, Lintenes lihdsšchinejais diakons un školotajs. Latweefchu darbineeku tagad naw truhkums. Šhipaugam weenmehr palidhs Malwefš, Šwers, škol. Jegerš, Bredermanis u. 3. Deewfalpojuma redšams ari Aug. Dombraufkis ar sawu wijoli.

1903. g. Šhipaugu eezel par wifas Baltijas brahlu draudšes presbiteru. Riga tagad pirmo reis toj par draudšes zentru. Bet 1914. g. Šhipaugu kâ Wahzijas pawalstneeku ifraida.

Pasaules kara laikâ luhgšchanas namâ wišwairak darbojees Emils Zodinšch, zensdamees ušturet dšihwu panihkufcho draudfi. Utupazijas un komunistu laikâ strahdâ nedaudsi zilweti, šenakee darbineeki Dahwis Seetinsons, Rahrlis Silinsch, Salmš, ehrgelneeze A. Neija. Dāšchref notur deewfalpojumuš pahris zilwetu.

Bet pahreet kara un juku laikâ. Un 1920. g. moftas jauna dšihwiba. Nahf kopâ wezee darbineeki, rodas jauni. Darbš jaorganifē gandrihs pilnigi no jauna. Zaur ehrtiškēem — tomehr us preefchu eet. Jaunakais darbs ari dabigi newareja palikt beš kildam.

Paldees tomehr Deewam, kas aizina

atkal kopá wiřuř brařtu dr. darbineekuř, peeminot Rigas nama 100 gaduř. Lai Deewř dod peedřihwot řřtm namam un darbineeřeem wehl žitař jubilejař!

Rob. Behrřinřř.

### Wežais namř.

Rigas Brařtu draudřeř nama 100 g. pařtařweřřanař peeminař.

Šwehtř awotř pluřřt no tatrař weetař,  
Kur dřihwais wahrđř teř řludinatař,  
Un ņeedeem klahjař řlintiř žeetař,  
Kur wina uřdenř řlazinatař.  
Šřo walgmi Kriřtuř rofa dala,  
Un wareniř wina řpeřřř beř gala.

Ščiř naminřř řiřř, bet Kriřtuř godu  
Winiř řimtu gadu řludinaiřř,  
Žiř dařřř ar řirdi atweeglotu  
Bař wina řleeffni mahjuř gahjřř.  
Šew řaldo debefř řařu krahjiřř,  
Winiř řiřřřu druwu řlazinajiřř.

Šew flawa, Šehwř, un tawam Dehlam  
Un řwehtam Ğaram muřřřibiř,  
Kař naminu řřo mehrřim žehlam  
Liřđř řřhodeen miřki pařlaba.  
Ja aiřeet mumř, lai žiti dřimtu,  
Kař tewi řlawet nenorintu!

Bet naminřř řčiř lai řtraumi řwehtu  
Bař řawu řleeffni muřřřam lei,  
Lai audř Kriřtuř řeřřlu řeřtu,  
Neř meeru traurlai dwehřelei.  
Kař tawu rofu atrařři prařiř,  
Tař tewi waigu waiga řkatiř.

Pe e ř i h m e. Dřeeřmu dřeedot otrá  
pantá „řimtu gadu“ weeta war leetot  
„diwřimtiř gadu“, jeb ari „dařřu gadu.“

Ř. Lařđinřř.

## Jauna řirdř

Auřřejeř wahrđř praweetř runá  
par jaunu řirdi. Liřđřiguř wahrđř par  
řirdi atrodam ari žitař weetař. Dřeeř-  
mineeřř dřeed: „Rađi eeffř maniř, ař  
Deewř, řčřiřřtu řirdi.“ Utkał — Šweh-

Rob. Behrřinřř.

### Wežee tehwi.

Welřita wežajam brařtim Ř. Pełřřa tehwam.

Šee lařprař řweedruř nořlaužija,  
Lai kuhlejeř, lai řeetinoř,  
Žiř miřlař teem tař tefař bija,  
Kař weđa wežeř deewnamoř.  
Šee dřiřrař Kriřtuř rofu twert  
Un winař řneegto malku dřert.

Šee birřtalář un řařář plawař  
Šam Žehram dřeeřřmař řkandēja  
Un weenteeřigař řirdiř řawář  
Šo wiřur weenmehr meřřeja.  
Un winu drauřř teem atřaužář,  
Šo gaiřřá dřiřwe řahđijař.

No řleeffřna nořeegumř teem behđřa  
Un Ğaram gahja kaunř un grehřř,  
Šee nahwe drořři ažiř řleđřa,  
Lai řčřeřpu lauřa Kriřtuř řpeřř.  
Teem dřiřwiba un muřřřibi  
Wiřř ņemeř jau biř eefřařta.

Juřř tehwi, juřřu řwehtář pehđař  
Mumř leelř un řařřeniř mántojuřř,  
Jo Kriřtuř křiřř un řwehtář rehtař  
Šneedř řawu walgmi ari mumř.  
Řaut Deewř tiř želá weřtu muřř  
Řa weenteeřigi gahjat juřř.

Šehwř muřřřigaiř, tu behrnuř řčehlo  
Un řeřřitajam tuwař welž,  
Dod, řirdž lai miřleřřibiř wehlo,  
Lai miřđř mumř řwehtá křiřta řelř.  
Šad muřřu řaiteř řaiřiřeēř,  
Behrřř Šehwam tuwař řpediřeēř.

Pe e ř i h m e. Kuřleji un řeetini ir  
řwaigřřnu Ğrupu nořauřumi, pehž řureem  
muřřu řeřřřři noteiža nařř laiku. Ğjot  
uř tařlajiřam řwehtnižam brařti dewař želá  
pat preeffř puřnařtiř. War dřeedat pehž  
mel. Kař Deewam debefřř lauř walđit.

„Un eř juřř eedořřu jaunu řirdi un eedořřu  
juřř jaunu Ğaru un atneřřu to atmena řirdi  
no juřřu meēřam, un dořřu juřř meēřigu řirdi.  
Un eř juřř eedořřu řawu Ğaru un darřřu,  
ta juřř manoř řikumoř řtaigajat un maná teeař  
řarĝařeet un dariřeet.“ Eccl. 36,26—27.

tigi tee řirdř řčřiřřtee. . . Še nu meřř  
dřiřřdam par — jaunu řirdi. Ščiř jaun-  
tajumř jo dřiřwi řtahw ažu preeffřřá, kad  
pařřlail řá eřam pawadijuřři řriřřigař  
draudřeř dřimřřanař deenu un liřđř ar

to — jaunas firds eeguhschanas peeminu tweizi, tad paschlaif stahwam ari pawafara atmodas saulgreeschos wifa daba. Sas wifs muhs uswedina pakawetees ari pee zilweta firds atjaunofchanas lihdsi dabai, lihdsi wifai dsihwei. Apstafitfim mafleet tuwak jaunads firds problemu.

Radehl wina mums waja = dsiga? to jautas daudsi un teiks, fa' uf mums tas newaretu atteektees, tas buhtu runats zitada farariba un toreis uf Israela tautu. Bet muhsu teksts dod mums atbildi: wjadfsiga tapehz jauna firds, ka weza ir no atmena, smaga, aufsta, mirusi, nejuhtiga.

Atmena firds. Sa paeet weenaldfigi garam Deewa wahrdam, paeet garam mafakam brahlim. Sa nepasihst mihlestibu. Nejuhtiga firds ir kuhtra uf labdaribu, neatfauziga palihdsiba. Smaga un aufsta firds tapehz, ka taja mahjo eenais, launums, skaudiba.

Pametiifim ftatu few apfahrt. Wispirmis — fabeedribas wirfotne, inteligenze. Jf uf sola fastopam zilwefus ar newainojamu isturefchanos, glihti gehrbtus, ifnesigus. See prot weikli runat. Prot weikli schonglet ar aforifmeem, zitateem, prot isdewiga brihdi pat aifrautees, fajuhsminatees par tahdu ideju. See ir mahzijuhschees nerunat ne par ftatu, ne par klfusu. See ir mahzijuhschees noslahpet afektus sawa daba un ir meerigi, noswehrti. Wifur winos manams ahrejs flihpejums, bet zif beeschi ween tahda pati flihpetu, zeeta un auksti mirdfoscha ir ari wina firds. Pirmā mirkli mehds juhsfmot par tahdu zilwefu wifai, bet ahtri ween flihpetais faltums dweesch zauri wifai dsihwei, pee-fahrtina ar fastingumu wifu sawu apfahrtina.

Jr zilweti, kuru daba wifa leefas zaur-aufsta preeka un jautribas. Ra taurenis no seeda uf seedu tahli lido. No ahreenes raugotees teefcham leefas ihstis, newiltots preeks un dsihwiba, bet eefschā beeschi ween mehš faskatam aufstu, nejuhtigu firdi. Un dsihwe nereti brihnamees, fa', ka tif jautrs laipns un atfauzigs zilwefus sinamos apstahklos wareja buht tif besfirdigs, tif neleetigs.

Bet nu nemfim — ruhpu zilwefu. Deen' deenā tas ir nopeetns sawa darba, apdomigs wahrdos, taupigs un ruhpgis. Beeschi ween schis ihpafchibas wifch ir fahziss turet par sawu Deewu un wifu zitu mehds noleegt. Par wifu tam gataws jau spreedums un parasti arween ta isnahf,

ka winam leefas, ka neweenam nebuhtu tif daudf ruhpu, tif daudf behdu, ka tam. Melabprahit wifch faskata zitu behdas aifbildinotees, ka sawu ir deefgan. Se tapat juhtam aufstas nejuhtigas firds eefpaidu un darbibu. Wifch aismirfiss fkaifto apfolijumu: „Dnenatees papreeksch pehz Deewa walfstibas, tad wifas leetas nahfs paschas no fewis.“

Daudsi pee tam wehl mehds gaustees un par it gruhumu ko dsihwe fastop. Wifrs par maf pelna, leeli isdewumi, un redsam, ka zilweti dsihwi weh ka smagu nastu. Wina firds naw rahdijufi, ka stary schaura zela failajeem paugureem pamirds ari pa retai oasei, kur kaut uf brihdi aismirft gruhfibas. Sa wifu muhschu zilweti mehds pahrwehrt par weenlaid apmahkufchos rudens deenu. Un zif ilgi tad to war isturet? Scho grimfchanas launumu bija eewehrojiss ari Kristus un turejis par wjadfsigu aifrahdt uf to ar fkaifstajeem wahrdeem: „Jr deefgan, ka ikweenai deenai sawas paschas behdas.“ To paschu aifrahda ari muhsu tautas dseefmas: „Behda, behda, leela behda, Ras to leelu isbehdaja. . .“ Un tas wifs tifai tadehl, ka muhsu firds aufstums, patimihliba un mihlestibas truhfums lauj mums kaut brihdi eedfshwotees otra dwehselē un otra firdi.

Se nu redsam, ka wiseem mums ir wjadfsiga — jauna firds. Aufstas weeta — dedfsiga, mirufchās weeta — dsihwa, smagas weeta — weegla un atfauziga.

Bet daudsi te warbuht eebildis, fa', kadehl tad ihsti jauna firds buhtu wjadfsiga. Waj nepetiiftu, ja zilwefus patis atfihst, ka winam kluhdas un ka wifch tas grib labot, ar ziteem wahrdeem — mehš nonahfam pee tagad tif loti modē efofchā jautajuma par etikas mahzibas eefpaidu uf zilwefu. Pat — te mehš loti maldamees. Slimneekam fahpes nepahrees, ja to ar wifu gultu nefafim no weena loga pee otra, no weenas istabas otra. Jaferas teefchi pee fafnes paschai flimibai, paschai firdij. Apstahkfi neko te negrofiss, mums ir wjadfsiga jauna firds.

Jr teefcham sawadi. Tifdaudf mehš runajam par jaunu walfstis eefahrtu, par jauneem lifumeem, par jaunam fadsihwes formam, bet nepawifam neefam eedomajufchees, ka pamats wiseem labeem no domeem tatschu ir un paleef jaunā firds. Ra par brihnum — tas aismirfrees wiseem, to mehš mehginam lahpit ar etiku religijas weeta, ar flimneeka nehfschachu no weenas weetas otra.

Bet fur tad lai nu meklejam  
fcho jauno firdi? Muhfu teksts  
atbild: „Es jums dofschu fawu garu un  
dofchu jums meefigu firdi.“

Es. . . kas radijis wifu. Warenais  
fpehts, kas ar weenigais war fazit: Es!  
Ja nu fchis augstais labais Gars runa  
ar mums, semeš behrneem, un apfola —  
es jums dofschu, wai tee wahrdi lad ne-  
fadragà muhsu augstprahntibu un eedomu,  
fa mehš pafchi fo waretu darit fawas  
firds pahrlabofchanà, fa pafchi fpehtu la-  
botees bef fpehka no augfcheenes?

Maldas tee, furi domà wifu fafneegt  
ar apnemfchanos. Zif dauds neapne-  
mamees, bet peepildit nepfehjam wahjo  
fpehtu dehl. Zif dauds labi nodomi naw  
tadehl gaisufchi. Apnemfchanàs, bef fpehka  
no augfcheenes, der tifai lthds pirmam  
grehtam, pirmai eefahrofchanai, jo zilweka  
eefcheenè ir wehl wezà, aufsta, fmagà  
atmena firds.

Ziti mehgina to rast finatnè. Efam  
teefham dauds fafneegufchi gan praktifkàs,  
gan humanitaràs finatnès, bet ne foli  
neefam tifufchi uf preefchu zilweka firds  
ifpratnè. Ta netop labaka. Rungs, tas  
fpehi winu pahrweidot, kurfch faka: es  
jums dofschu. Tas dewa ari mahzkeem  
wafaras fwehtkos leelo kopibas apfinu,  
tas dewa ari afinsleezineefkeem wina ftipro  
garu un tas patš dos ari mums fawu  
garu, kurfch weenigais fpehi noahrdit  
wifu wezo un nederigo, aufsto un zeeto  
muhsu dwehfelè. Dfeefmineeks buhs:  
„Radi eefch manis, af Deews, fchfihstu  
firdi!“ Pawils, dšiki mahzits, bet bef  
Damafkas kriht zelos, Peteris ifgahja  
ari un raubajis gauſchi par fawu  
aifleegfchanu. Te mehš redsam trijas  
leetas, ar furàm waram eemantot jaunu  
firdi. Deews wiſſfehzigaf taifni ftrahdà  
pee teem, fureem winſch grib dot jauno  
firdi.

Bet fo tad jauna firds mums  
dod! Zuhš manos litumos ftai gafat  
un manas teefas darifeet — ir atbilde.  
Jr zilweki, furi faka, fa newarot dšihwot  
pehz Deewa litumeem, bet tà runà at-  
mena firds. Jaunà firds atradis fewisfchu  
preeku padotees Deewa litumibai, juft  
fewi wina aifbildneezibà. Laimiga ta  
tauta un tee zilweki, furi to ifpratufchi.  
Tahdà apfahratnè wiſſ pahrwehrfchas.  
Nams, fur bija nemeeri un kildas ir  
tapis par meera un fwehtibas namu,  
eenaidneeks ir palizis par brahli. Seme,  
tura litàs poftafcha efam atplaukft jaunà

dšihwibà. Taws kapš, kas litàs par  
fchauſmu weetu, buhs falda atdufas weeta,  
taws Deews, kurfch litàs bargš un duſ-  
migs efam, fluhs par laipnu un mihligu  
tehwu. Wahrds muhschiba, kas firdij  
lika eedrebetees fchauſmàs, buhs palizis  
par maigu ftanu.

Uf, kaut mums wiſeem tadehl buhtu  
— jauna firds, fura rada jaunu pafauli.  
Eſchi ir ta deena, fur wiſſ tewi aizina  
luhgt no muhsu debeſš Tehwa to ftai-  
ftato Wafaras fwehtu un dabas atmodas  
dahwanu, kas reiſi, zaur apuſtufeem doto  
garu, nolaidis zilwežè, lai raditu ari tajà  
fmagas aufstaš firds apfinu un modinatu  
ilgas pehz — jaunàs firds. Ja tà buhs,  
tad wiſas zitàs leetas tapš peemestaš. —

E. Grants.

## Brahlu draudfes nama 100 g. peeminai.

Rova dſeejma.

Eſchi wezà, mihlè, weeta, furà ſtahwam,  
Kas tehwu folus ſin, —  
Wehl tura mirdſumu zaur wiſàm ſtrahwàm,  
Kas prahtus kahdreif tin.

Kad dšihwes gai à wingree plezi leezàs,  
Sirdš grima fmagumà,  
Tad atſpirgt wina ſchajàs telpàs teežàs,  
Gars zehlàs weeglumà.

Mums, taweem behrneem, audſejiš fo eſi,  
Tu, wezais, mihlais namš!  
No jauna atfal gara fpehtu neſi,  
Kas muhscham paleekamš.

Raut gadu ſinti nahf, un eet, un ſteidſas,  
Taf dšihwe ſalo tur,  
Kur Kriſtus wahrdà fafhas wiſš un beidſas,  
Kur naidu neufur.

Sandehi, af Rungs, Tu patš mums  
zeſu rahdi,

Kur fpehka awotš pluhſt;  
Un tijibu uf darbu firdi ſtahdi,  
Dod garam nefaluhſt!

## Brahlu dſeejma.

Mel.d.: Uf kaut man tuhſtoich mehles buhtu.

Nu brahlu draudſe tumſchà nakti  
Eſim no Deewa namina,  
Sureſim ſtipri Kunga wakti,  
Pazelfim rokaš luhgſchanà.  
Tad Deews tas Rungs no Zianas  
Mums fneegš dauds tuhſtoſch fwehtibas.

Dahwiſ Eetinjons,  
wežè, Deewa meerà aifgahjiš  
ſtudinataš.



# Religijas un filosofijas šavstarpejas atteezibas.

Šaha swarigā jautājuma atrisināšanai weltiņš šchis apzerejums, jo newar buht ne masaku ſchaubu, ka fātrš pateiſibas mekletajš dšili intereſejaš par ſcho atteezibu pareiſo apgaiſmo ſchānū. Šchini noluhkā apluhfoſim wiſpirmš winu wehſturiffo gaitu, tad winu ſiſtematiſku ſafaru, re- dieſim, kaš ir ſopejš un kaš ihpatnejš religijai un filoſofijai un beidſot paſtatifimeeš uš ſcho peh- tījumu pamata, wai ſtarp winām eeſpehjana ſinama weentiba un fahda?

## I.

Religijaš un filoſofijaš atteezibu wehſturifka gaita.

Wehſturifkaš atteezibaš ſtarp abām ſchim gara dšihweš parahdibām ir biju- ſhaš daſchadaš: gan naidigaš, no- leedſo ſchāš, gan draudſigaš un harmonifkaš. Tā widuſlaifkoš pra- ſija, lai filoſofija padodaš baſnizaš un religijaš autoritatei un ſauza to par teo- logijaš kalponi — ancilla theologiae — un atkal apgaiſmibaš laiſmetā filoſofijai uſdewa kontroleit un pat noteiſt religijaš un kriſtigāš tizibaš ſaturu. Jaun- aſoš laifkoš waldija ſchahdš uſſiſatš, ka filoſofija un religija ir diwaš patſta- h- wigāš zilweka gara dšihweš funkzijaš un ka weena newar otru aiwheetot, jeb weena eejaukteeš otraš uſdewumoš. Kam nu ir taiſniba? Ir gan wehriš nopeet- nafi eedſifinateeš ſchiniš religijaš un filo- ſofijaš atteezibāš un pahrbaudit pama- tuš, uš kureem tāš ſtahw. Ja pateeiſbā Deewa nawa, ja religija ir tikai iluſija un mahni, tad zilwekš paleeſ par da- baš wergu, tad winſch ir tikai pu- tekliiſš beſgaligā padaulē un triſjonu atomu deajā un tad, ſaprotamš, ar nahwi wiſš ir beigtiš un lihdi ar to muhſu dšihwei naw nekahda mehſka un nekahdaš no- ſijmeš. Bet ja Deewš ir, tad reli- gija paleeſ par dšihweš aug- ſtafo mantu, tad zilwekš pazelaš augsti pahri ſchai dabāš mechaniſkai ne- peezeefchamibai un wairš naw pameſtiš weenš dabāš neſchehligā warā, tad winſch ir atradiš to ſtipru pamatu, uš kura ſtah- wot wina dšihwe un darbi eeguht muh- ſchigu wehrtibu.

Ta tauta, kura ſenatnē ſewiſchki nodarbojāš ar filoſofiju un ſinatni, bija greeki, pee kureem ſah- kumā filoſofija, kā pirmāiſ paſauleš iſ- tulfojumš ſapluhda ar religiju nedalamā weenibā, kā mehš to redsam pee pirmajeem wināš preeſch- ſtahwjeem: Tahleſa, Anaſkimenā un Anaſkimandra — pirmajeem moniſteem, kuruš ari ſauz par „hi- locoiſteem“, jo pehž winu domām ma- terija ir muhſchiga, dšihwa un

neifnihzinama. Uri Rſenofonš aiſſtahw panteiſma ideju t. i., ka weenš prinzijs aptwer paſauleš wiſumu (Hen kai pān). Bet pamamam filoſofija atda- laš no religijaš. Glawenaiš ſofiſiſ Protagoraš ſchaubaš, wai deewi pawiſam eſiſtē, jo zilweka dšihwe eſot par iſhu, lai par teem ko iſſinatu wai no- teiktu. Sokrata filoſofija ir tihri eti- ſka un ari wina mahžekla Platonā augſtafaiš filoſofifkaiš jehdſeenš — to agathon — ir etiſkš t. i. labā ideja. Bet eewehrojot, ka ſchi ideja, kura kā ſaule neš dšihwibu un gaiſmu wiſai radibai, ir ari koſmiſkaš kuſtibāš mehriſš Platonš atkal identifižē ſcho augſtafo metafifiko ideju ar augſtafo religijaš prinziyu. Ari- ſtotelš, Platonā ſlawenaiš mahžekliš, ari peenem ſinamu formu jeb ideju pa- kaſpeniſku ſiſtemu, bet pehž wina mah- zibaš ſchis idejaš naw atſchirtaš no „koſmoſa“ (paſauleš), bet eemiht paſchāš leetāš, iſnemot atkal augſtafo ideju, kura kā tihra abſoluta forma naw ſaweenota ar weelu. Šcho ideju Ariſtotelš noſauza par kuſtibāš pirmawotu — pro- ton finun — kaš patš nekuiſtaš, bet iſ- ſauz wiſāš paſauleš kuſtibāš, kuruš tee- zaš pehž wina — kuſtibāš pirmawota — winu miſhodamaš. Taš ir Deewš! Epi- kureſchi — lai gan nenoleedſa deewu eſamibu, kuri dšihwo laimigi un netrau- zeti debefiſ — ſtingri noleediš deewu da- bigo ſafaru ar paſauli un zilwekeem. Bret ſcheem tizibaš mahneem, kaš tikai trauzē dšihweš laimi, uſſtahjāš ſoti aſi Lu- kre- zijiš (Lucretius Carus 150—100 pirmš Kriſtuš). Stoiki ſtahweja uš filoſofifka parteiſma pamata un tapehž newareja aſiſiht papularāš religijaš daudšdeewibu. Tā ſauftā „jaunplatonifma“ filoſofija kā pehdejaiš greeku filoſofijaš augliš treſchā gaduſſimteni pehž Kriſtuš atkal ſa- kuhſt ar religiju. Augſtafa ſweht- laimiba un abſolutāš atſinaš gaiſma at- klahjaš zilwekam religioſā ekſtafē, kurā dwehſele kā tihraiš brihwaiš garš ſawe- nojaš ar Deewibu. Šchai ekſtafē iſſuhd

subjekta-objekta starpiba un tahdā weidā filosofijas peepildijums un noflehpums ir religija. Tā tad redsam, ka antiiskā pafaulē walda fameerinošā atteezibaš starp filosofiju un religiju. Birmā teezas papildinat un rāzonāli noškaidrot otro un koriget religijko preefšchstatu šaturu.

Bet peh3 tam us pafaulēs arenās stahjas jaunš, špehzigš dšihwi un kulturu atjaunojošchš faktors: kristianismš, kristiga tiziba. Wezā pafaulē top uswareta, bet ne iinhizinata zaur winu. Pret filosofiju ta eenem pofitiwu stahwofli. Bet tomehr filosofiju wairš neatšihst par lihdswehrtigu un lihdssteefigu, winu padod bānizāš un religijāš autōritātei. Tā wairš naw autonoma un pašwehrtiga, bet tikai lihdsfelis tizibāš aistahwešchānai un pamatošchānai, tā tas redsamš pee tā šaukteem „apologetem“ t. i. tizibāš aistahwjeem. Justinuš Martyrš p. p. usfkati3a kristigo tizibu par weentigi drošcho un noderigo filosofiju un leelaiš bānizāš tehws Augustinš šcho usfkati3a apstiprina. Bet tee wišl wehl stingri neatšchihra tizibāš un šināšchānāš nowadus — teologiju un filosofiju. So tikai isdārtija widuš laiku školāstiki, peh3 kuru usfkateem absolūta pateefiba jau ir dota bānizāš fārgatāš tizibāš dogmāš un tabeh3 filosofija nedrihfkfšchāš robeschāš pahrāhpt — tai wairš naw brijwas pehtifchānāš tee-

fibāš. Dschordano Bruno un Wānini — tahdi pahrdrošchee domataji šawu drošmi šamāfaja ar dšihwibu, mirdami us ugunšfahrtā 16. gaduštmena beigāš. No filosofijāš prašija, lai ta palihdsetu rāzonāli pamatot un formulēt tizibāš dogmāš, kuras eeguhtāš atklahšchānāš un tradizijāš zelā un tā ari leetoja Aristotela filosofijko sistemu leelaiš katolu bānizāš dogmatikis Alwināš Tomš (Thomas de Aquino), kurfch us šcha pamata uszehla šawu šmalši isstrāhdato dogmatiku, kura lihds šchim katolu bānizā peh3 pahwešta bulaš ir tizibāš leelākā autōritāte. Somš isfchir starp dabifko teologiju, kuras pateefibāš war tift atfihstāš ar dabifkā prahta gāismu un pahr dabifko (supranaturalo), kuras teefibāš newar tift ar prahtu peerahditāš un kuras jāpeenem us atklahšchānāš pamata. Behdejā tātchū newar buht pretlogifka, bet suprarāzonāla t. i. augstā par prahta pateefibām, pee kurām p. p. peeder trihšweentibāš dogma. Isejot no šcha weedofka isauga dihwaina mahziba par „diwlahršcho pateefibu“, peh3 kuras kahds slehdseens war buht pareišš no šinatifkā, bet nepareišš no teologifkā weedofka. Ar tahdām prašibām filosofijai gan bija usfkfš pahrāf gruhšš un neispildāmš usdewumš, proti, rōzonāliset to, ko newar rāzonāliset un, šaprotāmš, filosofija tahdu tizibāš kalponēš lomū ilgi newareja špehlet, jo wina ir ihštā tikai tad, ja wina ir absolūti brijwa katrāš leetāš pahrbaudifchānā.

## Pax Vobiscum. (Meers ar jumš).

No S. Drumonda.

No angfu wal. tulk. J. U. Schmits.  
(Šurpinajums).

Motto: Mateus XI, 28—30.

Alsfahrtā eedomiba, wišchānāš usstahditōš planōš wai zeribāš, neapmeerinatā patmihliba, — šchee ir tee wezum wezee, šemee un wišpahrigee dwehfeles nemeera ihstee zehloni.

Un tad nu ir labi šaprotāmš, kamdeh3 Kristus eeteiz eeguht tāfni toš prestatus šcheem dwehfeles nemeera zehlooneem — šchehširdibu un pašemibu. Šchis ir tāš

leetāš, kāš dšeedē muhš no dwehfeleš nemeera, nelāujot tān nemāš eefaknoteeš. Kristus eeteiktāš lihdsfelis neneetojāš gar ahrigām šihmēm, bet rahda mums, tā atkwābinateeš no ļaunuma zehlooneem. Pašchmihlibā šastinguškā zilweka paštahwīgāis neapmeerinajums ar apfahrtējo dšihwi teef itā ar rofu atnemtš, eemahzoteeš šchehširdibu un širdšpašemibu.

Dsihweß neapmeerinajuma weeta tad rodas dsihweß preeß. Kristus ar to itka eelaißch fwaigas aßinis mafafiniga jeb fktmigã dwehfele. Rã netahdß drudßcha karfonis nemoza glufchi weßelu organifmu, tapat ta dwehfele ir nodroßchinata no dsihweß nemeera drudßcha, tura elpojufi Kristus weßeligo gaisu, ftaiagadama wina zekos. Zilweßi nopußßchas un ilgojas pehz baloßcha fpahrneem, lai tee waretu aißlidot un atrast meeru. Bet „aißlidofßhana“ neko nelihdsetu. „Debeßu walßtiba ir eefßch jumß“. Meklejt to kalnu augßtumos, mehß eeraugam to eelejã pee kalna kahjam. Uhdens beiß tezet, tifaí kad taß faßnee-dßis femako weetu. Uri zilweßs atrod meeru tifaí kad taß paßemojas. Tam, kaß naw uf fewi eedomigß, nefahp, ja ziti neatfihßt wina nopelnuß. So, kaß pehz augßtam weetã netahro, nemoza wilßhanãß ruhgteß firdßsehßti. Zilweßß, kaß naw ufpuhtigß, bet kaß ir firdßßchehligß, laipnß, ir pateßibã ahrpuß un pahri ziteem. Tahdß zilweßß ir fchis paßanteß fungß, jo tai preeßch wina naw wehrtibaß, fihßftulim nepeeder feltß, winßch peeder tam feltam, taß tura to fawã warã. Bet fchehlfirdigeem ta peeder. „Schehlfirdigee“, Kristus fafa, „eemantoß semi“. Wini to nepehrß, wini to neufwar, bet — eemanto.

Daudß mums ir tahdu, kaß taigã ap-fahrt ur tif ftatãß, wai wini ir peeteefochi eewehroti, un protamß, wini juhtãß nelaimigi, jo uf fatra fola wini ufdureaß uf neeewehribu — fewißeßki eedomatu neeewehribu. Mums tee janofchehlo tapat, fã wißbehdigafos ubaguß. Tee ir tikumißki nejehgãß, kaß naw wehl eemahzi-jufcheeß, fã jadßihwo. Naw daudß to, kaß faprot, ta jadßihwo. Sça ta ufau-gufchi, patura leeli buhdami toß paßchuß dsihweßzeßiffoß panehmeenuß un motiwuß, kaß mums bija behrnibã. Un mums pat neeenahß prahtã, fa wifu to nu wajaßsetu großt, fa daudß tur waja-dsetu noßtahdit pat otradi, fa dsihwe ir wißleelafã mahßkla no wißãm mahßklam, fa mums ta jamahzaß ar nemitofchu pazeetibu, un fa wißi muhßu muhßcha gadi ir nepeeteefochi, lai ifmahzitos to pilnigi.

Bet friftigãß tizibaß teefchais ufdeuwußß jau ir — mahzit zilweßuß, fã jadßihwo. Un fchis mahßklaß programma tur ifteif-ta weenã wahrda: „Mahzatees no maniß“. Preteji zitai ifgihßtibai, fchi mahßkla ir tihri perfoniga, indiwiduella leeta; ta naw eeguhßtama no grahmataß,

leßzijã, baßnizu zeremonijã wai mah-zibã. Tã ir tihra dsihweßß ftudija. Kristus nekad neeelaidãß garoß wahr-dißcheoß ifßkaidrojumoß par friftiguma wehrtibã. Winßch taß rahdija fawã dsihweß, winßch patß bija fcho wehrtibu kopßuma. Mehßß tomehr nezenßfchameeß tifaí winu kopet. Mehßß mahzameeß fcho wina mahßkla dsihwojt ur darbojoteeß kopã ar winu, fã wegu laiku amatneefu jekki ar faweem meßtareem.

Tagad nu mehß to faprotam. Kristus aizinajumß „behdigeeem un gruhtßfirdigeem“ (pateßibã: „darbã nogurußcheem un na-ftãm aprauteem“) naw nefãß zitß, fã fauzeenß, apfahßt dsihwi no gala uf jaunu pamatu. „Mahzateeß no maniß“ winßch fafa. „Staiagajat man pakã. Nemat dsihwi ta, fã eeß to nemu. Efeet firdßßchehligi un paßemigi, un juhßß atrafeet meeru“.

Eß, protamß, nebuht nefatu, fa friftigã dsihwe itmeenam buhßß ftaitãm roßem if-kaitã. Neweena mahziba to newar fa-gahdat. Un ja weenß — otrß fapraftu, zit daudß fchis Kristus wahrddß „mahzateeß“ fatura fewi, tee warbuht neeeßtahtos Wina ffolã ar tif weeglu firdi. Jo tur ne tifaí daudß fo jamahzaß, bet ari no daudß fã jaatratãß. Daudßi eet uf fcho ffolu tifaí tad, kad winu dabã pa pußeí jau faploßita, un winu rafßturaß jau glufchi famaitajeßß. Peezdeßmit gadu wezam ir gruhti faßft mahziteeß aritmetiku, bet wehl gruhtafais ir tai wezumã tifaí faßft mahziteeß friftigi dsihwo. Lai tifaí eemah-zitoß fapraft, fo noßihmeß buht firdßßchehligam un paßemigam tahdam, kaß fchis mahzibaß naw peeßawinajeßß behrnibã, taß war mafat pußi no wißa, kaß tam dahrgß wirß semeß. Wai eßam nah-lufchi pee pahreeßzibaß, fa, peemehram, pee paßemibaß war tißt weenigi zaur pa-semibu, un fa naw zita zela preeßch tam? Reiß zilweßß fchahdu zeku ufneem, un fã ffolenßß fchahdã ffolã eeftahjaß, taß noßihmeß tad loti daudß. Tur ir ne tifaí daudß dwehßeßeß meera, bet ari daudß darba.

Raut ari manß mehrkßß ir ifzelt to gai-fchako pußi, — buhtu tomehr nepareißi no maniß glufchi neeewehrot tur mineto frufu un to mafku, kaß mums par to jadod preti. Tifaí tad fchis frufßß dabu wairaf ftaidraß noßihmeß, un leelafu wehrtibu, jo to ta teefchi faweenojam un darã par pamatu fawãß eefßchigãß dsihweßß attihßtibai. Fraßßeß par „zeefchãnu fwehtibu“ paraßti ir tißpat nenoteiftãß,

tà muhfu teorijas par „fristig à s  
d s i h w e s p a h r d s i h w o j u m e e m“. Mehs teizam, ka kautkahds labums jau  
nabh no zeechandam. Tifai ne wis „kaut-  
kahds“, bet noteikts, aprehkinams un  
wajadfigs ir jchis rezultats. Tas ir fem  
stingrakà zehlonu un feku likuma. Peem,  
faudejot fawu bagatibu, pirmais eespaids  
buhš fatreekums, kas atkal wed muhs  
pee pasemibas, kas beidsot sagahda mums  
meeru. Schi meera eeguhšchana, tà re-  
dšam, eet apfahrzelu, bet daba parasti  
schahdu neteeshu zelu isleeto fawu mehrfu  
safneegschanai, un jafschaubas, wai ir wehl  
otrs zits zeshch pasemibai un meera  
atrafchana.

Ja zilweš waretu pasemotees uf  
pawehli, leeta buhtu weenfahrschaka, bet  
parasti tas nenoteek. Tamdehl mums  
wišem jaeet zauri schai pahrbaudifchana.  
Tamdehl nahwe, nahwe muhu semakai  
(newehrtigatai) dabai ir tee tuwalee  
wahrti, ahtrakais zeshch uf dšihwibu.

Schi tomehr ir tilai pateeshibas weenapufe.  
Kristus dšihwe uf ahreeni bija weena no  
wisnemeerigafajam pafaulè, negaišs un  
ustraukums, nemeers un negaišs, ne  
dšihweš meers wilneem gahschotees  
tai pahri wifu laiku lihds pat nowahr-  
gufchàs meefas kapà guldfchana.

Bet wina eeshchigà dšihwe bija lihdsiga  
stifla juhrai. Pilnigš meers tur bija  
weenmehr. Katrà brihdi juhš buhtu  
warejufchi eet pee wina un atrast  
— meeru. Pat tad, tad ašinsuni winu  
trenkaja pa Jerusalemes eelam, winfch,  
atgreesees pret faweem mahzkeem, no-  
dewa wineem, tà beidsamo testamenti —  
fawu meeru. Nefas ne uf brihdi ne-  
špehja isjaukt Kristus dšihweš meerigo  
širdšskaidribu jau te wirš semeš.

Saudejumi mantas šinà newareja winu  
aifkert, jo winam nebija ko saudet. Bariba,  
apgehrš, nauda — wai pušpafaules  
zeechana un nemeera ihstee zehloni —  
wina dšihwè nespehleja nefahdas lomas,  
jo par tahdam leetam winfch neruhpejas,  
wina prahtš tur nekawejas. Winu ne-  
wareja aifkert, ustraukt ari neparahdot  
winam zeenibu, jo winfch patš fewi ne-  
stahbija zeenà. Winfch bija mehms pret  
fweizinafchana. Iffmeeklam winfch ne-  
stahbija preti isimeeklu. Wahrdu fatot  
pafaule neko newareja winam padarit,  
kas wina dwehseles lihdsfwaru buhtu  
warejis isjaukt.

Schahda dšihwe pate par fewi ir glufchi  
ihpatniga. Tifai redsot, ko wina dšihwè

tas nofihmeja, mehš faprotam, ko wahrds  
„meers“ nofihmè.

Tas nepastahw fajuhsma ne ari ne-  
juhtiba. Tas naw tà fwehtà fajuhta, kas  
muhs pahrnem basnizà. Tas naw ari  
laut kas fpedifotaja bafsi. Tas naw ne  
darbà, ne dšejà, ne musikà, — lai gan ari  
wišur tur ir laut kas dwehsele weldfsejofchš.  
Tas ir prahtš, kas atfwabinajees — brihws  
patš no fewiš. Tas ir dwehseles abso-  
lutaš nobalanfejums-lihdšfwarš — eeshch-  
figa zilweka pilnigà nofanofchana pret  
ahrejo leetu fpedeenu, — gatawiba pret  
katru nejaušchibu, — noteiktu pahrlzeezibu  
negrofamiba jeb pastahwiba; neewaino-  
jamàs tijibas muhšchigais meers; dšili  
širdi nošiprinata palaišchandš uf Deewu.  
Tas ir tà zilweka gara stahwofliš, kurfch  
lihds ar Brauninu war fajit: „Deewš ir  
wehl fawàs debefiš — pafaulè wiš wehl  
ir fahrtiba“.

Diwi daiikrahfotaji ufnehmàs katrs par  
fewi attehlot meera jehdseenu. Virmais  
iſwehlejšàs tà fawu fkatu meerigu, ween-  
tuku eferu tahlo kalnu starpà. Otrs tur-  
preti pahrnefa uf fawu audeklu frahzofchu  
uhdensktritumu putàm pahri steepufchoš  
ar tranflu behrja foku. Taisni tai starpà,  
tur weenš leelats fars no schi toka at-  
dalijàs, farkankruhitiš (putninfch) sehdeja  
fawà ligdà gandriš flapifch no uhdenš  
fprehflàm. Virmà glesnà bija attehlotà  
noštahschandš, nekuftefchandš, otrà fkatà  
bija ihstš meers. Meers weenmehr ee-  
twer fewi diwi elementuš: lehnibu un  
energiju; klušumu un ustraukumu; radi-  
fchana un poštifchana; bešbailibu un  
fchauftmas. Tà tas bija ar Kristu.

Tas ir glufchi fklaidrš, ka nekatotees  
uf to, ko Winfch prašija, tà buht un fo  
darit. Winfch wišmas šinaja, tà dšihwot.  
Wišš tas ir dšihweš weida pilniba, protot  
dšihwi tà wišlabako fchis pafaules zaur-  
staugafchana. Tamdehl luht Winfch tà  
ruhpejàs paušt scho fawu ideju, tà dšihwot  
ziteem. Jo Winfch bija nahzis, tà Winfch  
patš fajija, dot zilwekeem dšihwibu, pa-  
teefu dšihwibu, bagatafu, pilnigaku dših-  
wibu, nefà ta, fo wini dšihwoja: to dših-  
wibu, kas ir pateefa dšihwiba“. Tahdu  
Winfch patš dšihwoja un to Winfch nefa  
wišai zilwezei. Tamdehl luht Winfch  
teeshi greefchas pee wišem teem, lai nahf  
pee Wina, tureem dšihwè naw isdewešš,  
kas ir nogurufchi un nastàm apkrauti.  
Teem winfch grib mahzit fawu noflehpmumu.  
Uri teem buhš baudit „to dšihwibu, kas ir  
pateefa dšihwiba“. (Surpmat wehl).

## Deenischka maise un wahrds.

Zihna ar truhumu mehš mahzamees weens otru labati pasih. Tur parahdas muhfu launās swehriftās teekmes, furu wergi mehš efam wifu garo muhſchu. Raiſlibu warā mehš aismirſtam, ka mums fatram ir nodroſhinata weela ſem faules. Par pateſibu ari jauſſkata doma, ta ne wiſeem ir lemtā nowerototes ſem wiſges ſoka un tur pawadit ſwehtlaimibā muhſcha deenas. Dſihwes ſikums leel mums nemi-tigi ſtrahdat un ar ſweedreem waigā ſtaigat pa eemihto darba wagu.

Rweeſchu un rudſu klehts top muhfu druwas. No ſehklas labuma, no ſemes ſwehtibas un no araja zentibas, leefaš, atkarajas graudu daudums un maiſes krahjumi. Bet ſemes behrni paſihst ne tikai dabas ſpehtuš, bet tee iſmana ari, ka beſ debesu ſwehtibas graudi newar kluht par maiſi, kura mums til nepeezee-ſchama uſturam. Maiſe mums nedrihkt truhkt, jo zitadi ejam bojā. Augſtata pateſiba mahza, ka zilwekš nedſihwo no maiſes ween. Mums, zilwekeem, wehl ir wajadſiga zita bariba, kuru mehš ſauzam par garigo maiſi. Wai grahmatas ir tāš, kuraš dod atbildi uſ ſcho jautajumu? Mums war liſtees, bet ſtarp grahmatu kaudſem mehš atradiſim daudš tahdas, kuraš muhš neapmeerina, kuraš muhfu pateſibas ſlahpeš nemafina. Zitadi taš ari newar buht, jo wahrdu un teizeenu ſafopojumi wehl naw maiſe. Kur lai grahmatāš ſmelam ſpehtuš, ja beeſchi paſcheem grahmatu ſarakſtitajeem truhkt wefeligu domu pawedeenu. Smadsenu weetā (protamš, tikai atſewiſchkoš gadi-jumoš) redſam gindenu rehguš un gara nabadſibas ſpokuš. Papiſr tikai tad neš ſwehtibu, ja taš apraſtiitš ar ſirdſaſinim. Raš atteezas uſ labām grahmatām, tad no tām behgt nedrihktam. Ir doma-taji, fureem mehš waram droſchi ſetot, pee fureem arween drihktam kawetees. Deemſchehl, tahdu domataju naw daudš, bet tee totees pazelaš pahri iſdeenai un apgaſmo wefeluš gadu ſintenuš, pat tuſſtoſchuš.

Schodeen, dſihwes jehgaš jautajumeem mehš nepeegreeſcham wajadſigo wehribu. Zilweki labpraht peekeraš tahdam atſinām, kuraš attaino laižigam meluš un ſedš iſ-deenas peleko teeſchamibu. Tā materialisti

ſawā laiſa teiza: „No zilweki ehd, taš wini ir“. Wini domaja, ka no labas baribaš atkarajas ari domu un ideju labumš un zehlumš. Wiſš tikai mate-rija, weelu kuſtiba; ko newar iſſkaidrot ar meeſaš un weelaš palihdſibu, taš peeder mahnu paſaulei. Tee paſchi materialisti apgalwoja, ka domas atdalāš no ſma-dſenem tapat, kā ſchults no ſchults puhſchka. Tahdi uſſtati gara paſauleš buhtibu ne-paſina. Preeſch tahdeem zilwekeem pa-teſiba bij: zilwekš dſihwo no maiſes ween.

Laita ſobš ſcho uſſtatu ir galigi ſa-berſiš, bet totees ir raduſees jauna rad-neeziſka kuſtiba, kura wezo ſaturu uſneh-muſi jaunā tſchaulā. Tagad mehš dſirdam apgalwojumu, ka zilweku weido apfahrne, ka zilweku daba un ihpaſchibaš atkarajas no ſaimneeziſtāš apfahrneš, kura tee dſihwo, zihnaš par ſawas maiſes reezeenu. Schahda gara praweſchi uſſkata zilweku, kā oikono-miſku atteežibu produftu, kā wergu, furam naw paſtahwigāš gribāš, domu brihwibaš. Newaram noleegt, ka ſaimneeziſkeem ſaf-toreem wehſturē nebuhtu weetaš. Taiſni otradi, teem ir leela noſhme ſadſihweš formu weidoſchana. Beſ oikonomiſtāš dabāš motiweem wehſturē wehl eedarbojaš pſi-chiſti ſpehti, kuri ſaiſiti ar zilweka garigo dabu. Brihwāš idejaš, eewehrojami domu lidjumi atkarigi no zilweka garigāš buhtneš, bet ne no ahrejeem, laižigeem ſaf-toreem. Sche mums ari jaleezina, ka zilwezeš laimiba wehl neatkarajaš no wajadſibu apmeerinaſchanaš apmehreem. Ur ma-terialo jautajumu kahrtoſchanu wehl naw atrinātš eliſkaiš laimibaš jautajumš. Zilweka daba ir loti wiſpufiga un ta ne-laujaš nowehrret pabraſ weenpuſigi. Starp daudſām zilweku teekſmēm iſziluš weetu eenem relligijaš ilgaš, kuraš, leefaš, atbiſt zilweka dabai. Mehš wiſi juhtam, iſ-manam, ka eſam atkarigi no augſtataš buhtneš, no Deewa. Muhfu zeſi, muhfu domāš, teel lozitaš no Deewa, no kura wiſi eſam atkarigi.

Beſ deeniſchkaš maiſes mums wehl ir wajadſigāš wahrds, taš muhš tuwina muhſchigām, nelokamām atſinām. Tahda tižba muhš ſtiprināš ne tikai garigi, bet ari fiſiſki, laižigi.

## Brahlu Draudses jaunatnes pulzina

atklashchana notika 1. junija plkst. 5 p. p. Brahlu Draudses luhgshanas namā. Paplashchinotees draudses garigai darbiba radās nepeezeschamiba scho darbu atjaunot wifos wirseenos, kahdi tee pastahwejuschi fenat, lai tā fāistitu jauno darba posmu ar wezām tradizijām. Schajā noluhfā jau tika nodibināts Mahfu pulzinsch, kusch fawu darbibu jau atklahjis marta mehn. beigās m. E. Lasdinas wadibā un tagad fekoja Jaunatnes pulzina dibinashchana un atklashchana, par kura waditaju jauneeschu šapulzē tika iswehlets studentis W. Plawneeks.

Atklashchanas ufrunā Zentra waldes lozeklis R. Lasdinsch aishrahdija usjaunatnes impulsīwo dabu, kurai dshiwēs weidoshchanā leela nosihme, bet ta war nesti swhetibu tīf tad, kad wina, ka jauna šakofkniga atwase, buhs fāistita pee stipra stumbra, muhsu sirds škaidribās un tas šawutahrt dšiti semē — kristigā draudšē, smels fawu spēhku. Schahda galotne strauji war lozitees gaisos wehjam un šaulei pretim, bet, paturot arween zeešču šafaru ar tautas kristigām tradizijām, ta guhs ari stingrumu un spēhku wehlatā dshiwē pate par fewi. Tad ari wezee meerigi warēs aismigt, šinot tautas gara dshiwē efam droščās rokās.

Brahlis Pelsis norahdija, ka Brahlu Draudses jaunatne, isejot darbā nostahjās tā zihnā un katra zihna praša ari fewišču šagatawofchanos: jaapwelt zihnās drehbes un janem eerotschi. Un tee mums wifseem ir — dshiwā tiziba un šw. raksti, kur arween waram atjaunot guruschos spēhkus.

Zentra waldes preeščhneeks R. Behrinsch rahdija, kur atrodama atbilde us katra jaunella jautajumu isejot dshiwē: „Ra jaunellis fawu zeku turēs swhetiu?“ Tad, kad winsch turefees pee Deewa wahrda, kas mums dots, tad ari winsch

zeeti stahwēs us ta stuhra akmena, us kura Kristus dibinajis fawu draudsi.

Mahfu pulzina waditaja E. Lasdina pee jaunatnes darba un peenahfumeem pašawejas garafā runā, nemot par pašmatu Ebr. 13, 2. 3, aishradot, ka jaunatnei arween jabuht dshiwai, jautrai, atšauzigai, palekot arween šafarā ar wezām kristigām tradizijām, ar wezās pašaudses peedšihwojumeem, no kureem daudš war mahzitees. Bet ari wezai paaudšei katra kshuda ir jāšaprot kā tahdeem, kuri pašchi ar ir meesā. Schi ispraschana radis iskshdinaschanos katrā gabijumā. No mašām deenām jaunatnei jaemahzās katrā zilwefā šafatit Kristus feju, neraugotees us to, ka pašchi efam kaunuma pilni, bet jamahzās ari noteikti atraidit katra kaunu škēlschanos domu beedru widū. Ne ahreene, bet sirds, lai ir katra zilwefa noteizeja. Usnemot katra mihli un atšauzigi šawā widū war notikt, ka apustulis šafa: „ta dāšchi ir engekus usnehmuschi šawa widū.“ Tahdai jaunatnei wezee brahli, aisejot muhschibā, ar drošču prahu wares uszizet gadušimteenem glabatās garigās wehribās, jo šinās tās efam droščās rokās.

Brahlu Draudses foris nošandinaja wairafās, gabijumam un darba šahfumam peemehrotas, dšeesmas. Runas mainijās ar deklamazijām, kuras isjusti nefa preeščhā Jaunatnes pulzina lozekli — Buteneek, Wolgast, Behrsina, Plawneeks u. z. Patihkami pawadito wataru nošlehdša pulzina waditaja Plawneeka isjusta luhgshana dšejā. Nowehlam jaunatnei par wifām leetām zeeščhi turetees kopā un wadit fawu darbibu ta, kā tas isškaneja runās un nowehlejumos, tad neispaliks ari bagatigi augli nahfotnē. Lai Deews palihds.

## Dšeesmas deewšalpojumeem.

### 1.

M e l d.: At, Jerusaleme, modees. -

1. Leels ir Deews, kur azis škata; Us šalnu gahlem, juhrā plātā Winsch wifur wares, leels un zehls. Wina darbi wīnu godā, Šo debesš swaigšnu wainags rotā, Šo šlawē rihts un wafars wehls. Šauz škani debelis: Deews muhs ir darijis,

Alējuja! Pat wahrpina Un šmildšina Šo šlawē druwā, birštalā.

2. Un kad zilwefu es raugu, Šcho brihnumu, šcho Deewa draugu, Šad Deews man leels top zilwefā. Dšchendaika Deewa doma: Mums lemta deewišķiga loma Un dshiwiba pat muhschibā. Žif muhs liktenš zehls, Mums brahlis Deewa

Dehls! Aleluja! So atsihtam, So fajuhtam  
Un Rungu Rungu peeluhdsam. R. B.

2.

M e l d.: Zit leela Deewa schelastiba.

1. Pee tawa wahrda turos zeeti, Rungs Jesu, dahrgais Pestitajs, Lai ziteem plauktu ziti feedi, Saws wahrds man wisumih-lakais. Es sinu, la no grehtu faitem, No nahwes druhmas tumfibas, No pekles waimanam un kaitem Us gaismas zeku wada tas.

2. Pee tawa wahrda turos zeeti, Us wina nams mans drofchi zelts. Gan daschreis tawi wahrdi smeeti, Bet gala mirds un spihd ka feltz. Lai pakalni un kalni schkelas, Lai gals pat semez stiprumam, Saws wahrds ka ehrglis spahnos zelas Un peepildas lihds beidsamam.

3. Pee tawa wahrda turos zeeti, Ne rakstu galinsch man naw masz, Un ko tu teiz un ko tu spreedi, Par pasauli man leelats tas. Saws wahrdsinsch weens un gaisma rodas Schis semez, faules, spihdekti, Saws wahrdsinsch weens un firdis modas, Ras zeelatas par atmeni.

4. Pee tawa wahrda turos zeeti, Ra behrninsch mahtes luhpam tiz, Saws wahrds pat gala deres leeti, Kad tumfchais kaps buhs atdarits. Ur faldu meera skuhpsu nemi Pee fruhst tad dahrgi is-pirkto, So wed us ihsto tehwa semi Un faweem laudim peeweeno. R. B.

3.

M e l d.: Allaschin man japalajas.

1. Swehtu turu es to wahrdu, Ko mehls lasam bihbelé. „Baudi baribu scho gahrdu“, Saka mana dwehsele.

2. Mana firds un raksti swehti Sapluht weena strautina, Ras scheem rafsteem runa preti, Welti mani labina.

3. Runa, Rungs, ar godbijibu Sawâ wahrda noklausos, Drofchi un ar pase-mibu Winam weenam uftizos.

4. Ko tu doma, labwehligi Wisas manas gaitas spreesch, Laimigs tas, kas weenteesigi Sawus wahrds firdi speesch. J. J. Loskiels.

4.

Sawâ melbijâ.

1. Uk kaut man tuhfstofsch mehles buhtu Un mute tuhfstofschahrtiga, Ra Deewa teizejos es kluhtu Pat pirmâ, pirmâ weetina, — So, ar ko Deews man scheljois, Sat nebuhtu wehl isteizis.

2. Raut mana balsz tur atskanetu,

Rur debefis spihd faulite, Raut manitu es preeku swehtu Jfkatrà asins lahfité. Raut buhtu Deewa teifschana Jfkatrà dwaſchas willschana.

3. Es Deewa schelastibu teifschu, Ramehr man mehle kuftefes, Scho flawu winam atnest steigſchu, Ramehr man firds wehl atsihfees, Un kad wairs wahrds nespehschu, Tad nopuhtas to flaweschu.

4. Uk, fanem scheitan wahjo godu No schelastibas, mihtais Deews, Lihds debefis to pilnam bodu, Ur debefis pulfeem beedrojees. Tad dſeedaschu es augstibâ Tew tuhfstofschahrt: Aleluja!

J. Menzers, tult. R. Umanis.

5.

M e l d.: Swehtigs, kas nestahw (Daw. dj. 19.).

1. Debefis isteiz stiprà Deewa godu, Kur swaignes weros, wisur winu rodu. Deena pehz deenas wina flawu auda, Naktz, naktij pauda.

2. Walodas nawa, tahdas runas nawa, Kur fadsirdama netop wina flawa; Bahri pahri semi zelas winu dwaſcha Pasaulé plascha.

3. Sur selta fauli winsch ir wedis telti, Pihgawat lihdsi wina wisus welti, Warona lihgmé zeku tezedama No debefis nama.

4. No debefis gala winas gaita fahfas, Lihds debefis galam winai tezet nahfas. Rarstuma twehli kad ta staro swehtu, Slehtees kas spehtu?

5. Sa Runga wahrdi garu atspirdsina: Neprahtim prahtu wini dahwat fina: Sirdi tee dara preezigu un schfihstu, Seltu fneeds ihstu.

6. Paslehtas wainas, kas tas famanitu? Maldigos zelus, turos kluhpu, krihtu? Sargi, ak swehtais, fargi kalpu flawu, Tew doschu flawu! L. Behrinsch.

6.

Sawâ melbijâ.

1. Gods lai ir Deewam augstibâ, Ras mums tahds scheligs rahdas, Ra mums nedf sche, nedf muhschibâ Naw kaites wairs nelahdas. Deews us mums labu prahtu tur, Un Deewa meers ir nu jebtur, Wisz eenaids jau pagalam.

2. Mehls tewi teizam, peesauzam, Saws gods top turets wehrâ, Tu, Deews Tehws, waldi weenlihdsam, Saws spehfs ir leels bes mehra. Saws prahts, tas noteek aridsan, Mehls wisf waram teiftees gan Tâ labâ, augstâ Runga.

3. Ak Jesu Krist, dehls weenigais, No debefs tehwa dsmis! Tu esi muhsu Pestitajs, Nu Deews no dusnam rimis. Ak Deewa jehrs, swehts Kungs un Deews, Tu muhsu behdu peenemees, Mums wi-  
feem esi schehligš.

4. Ak swehtais Gars, tu preeku dof, Nost behdas no mums gresdamš. No welna wiltus glabà toš, Ro Kristus pe-  
stijš zeesdamš. Ak, nowehrs' nahwes nifnumu Un atnem wifu launumu! Mehš tawam wahrdam tizam.

A. Dezijs, tulk. R. Furefers.

## 7.

Sawà meldijà.

1. Lai Deewu wiš lihds Nu teiz! winšch wišàs weetàs spehj darit, kad tam tihš, Tif leelas augtias leetas. No mah-  
tes klehpja winšch Muhs dšihwuš ustu-  
rejš Un wifu labu wehl Lihds schodeen'  
nowehlejš.

2. Mums wifu mihlais Deews Dod preeku muhsu širdim, Un ka no meera ween Mehš šawu muhschu dširdam. Lai paleek winšch pee mums, Muhs fargà schehligi, Lai muhs no launa glahbj Un nogreesch nelaimi.

3. Sam Tehwam pateizam No širdš, zif ween mehš waram, Sam Dehlam arid-  
šan Un Deewam Swehtam Garam. Echos trihs, kas weens pats Deews, Lai flawè muhsu balsj! Sam nawa ee-  
fahkums, Sam ari nebuhs gals.

M. Rintars, tulk. Ch. Furefers.

## 8.

Sawà meldijà.

1. Nem mani, Tehws, pee rofas Un pawadi, Lihds beidsot zelšch mans lokas Uš dšinteni. Ne šola pat bes tewis Spert negribu, Welz mani pats pee sewis, Kur mihti tu.

2. Dod schehlastibà dufu Pee tewis guht, Lej širdi meeru kufu, Kad jazeesch gruht'. Mihlsch stuhrits tew pee fahjam Man ifraudšits, Širdš laužas Raditajam Un afli tiz.

3. Raut daschreis tawu spehku Ur nejuhtu, Uš wina dšihwes ehku Šaf di-  
binu. Šad nem pee rofas mani Un pa-  
wadi, Wirš semes wadi, gani Un muh-  
šchigi.

Julija A. Hausman, tulk. R. B.

## 9.

Sawà meldijà.

1. Tuwat pee Deewa kluht Širdš il-  
gojas. Kad spehtš un špirgtums suhd, Birst afaras, Šad weena zeriba Wehl mani meerina: Tuwat pee tewis, Deews, Tuwat aifween.

2. Ja man ar Jehkabu Naktš usbruhtu; Uš afmens kopinu Es dufetu: Šad swaigsne weeniga Man lehtu tumšibà: Tuwat pee tewis, Deews, Tuwat aifween.

3. Uš debefs tehwiu Želšch ehrl-  
schkeem fehtš, Bet man par swehtibu Šas ifredsetš. Šur swehto beedribà Man weeta sinama: Tuwat pee tewis, Deews, Tuwat aifween.

4. Behz naktš kad deena kluht Un šaulè mirš, Šad Deewu godinat Šahk mana širdš. Šà winam preezigi Žel swehto Beteli; Tuwat pee tewis, Deews, Tuwat aifween.

5. Ja daschreis isprotams Man naw tawš prahtš, Šad leezeš peeluhšdamš, Man tuwat nahz, Behz aifwed behrninu Uš debefs tehwiu: Tuwat pee tewis, Deews, Tuwat aifween!

Behz G. F. Adamsa — R. B.

## 10.

M e l d.: Gods Deewam lai ir augtibà.

1. Zif tahlu staigà debefchi, Sneedš mihlà Tehwa roka; Winšch peenem wifus schehligi, Kas zelus preefšch tà loka. Mans Tehws, mans Glahbejs, weenigs Deews, Ro stahstu, šuhdsu, ušklauseš, Es tewi peeluhgt nahku!

2. Es pahrpilnibas neluhdsu, Neds mantas isnihzigas, Šif dod man kahdu mašumu Preefšch dšihwes peetizigas, Šif peefšchir prahtu, padomu, Lai tewi, tawu Šwaiditu Un sewi atšiht waru.

3. Es flawas, goda neluhdsu, Kas semes behrnus mahna, Bet gan, lai wahrdu godigu Neweens mau neapghana! Jhštš gods lai ir: man peenahkums, Želšch tai-  
fnis, to tu špraudis mums, Un draugu mihlestiba.

4. Es garu muhschu neluhdsu, Bet gan, lai pazeetibu Tu zeeschanàs man peefšchirtu Un laimè — pasemibu. Lai tawà rokà stahw mans laiš An muh-  
šchibà tawš schehligš waigs Uš tawu behrnu štaro.

Behz Ch. F. Sellerta — R. B.